

ಕೆಲವು ಬೀಷ್ಪಗಳು

ಬರಹಗಾರರು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕರಗಳು

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರಗಳ ಹಾಗೂ ಧೀಮುಂತರ ನಡುವೆ ಏನೇನೂ ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲವಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಪರಸ್ಪರರ ನಡುವೆ ವೈಚಾರಿಕ ಕೂಡ ಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಎದ್ದು ಕಾಣಿತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಧಿಹಾಸಿಕ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸೂಧಿಸಿದಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಬಲ್ಲಿವು. ಇದರ ಒಂದು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸುವುದು ಉದ್ದೇಶ.

ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ಪಷ್ಟಿಗಳು ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಪರಿಣಾಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಳೆದರೆ ಅಂಥ ಬರಹಗಾರಿಕೆ ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಉದ್ಯೋಗದ ದುಡಿಮೆಗಾರನ ಜಗತ್ತಿನ ಅಧಿಂಷಿಕ್ ನೋಟ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟು ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗೆದು. ಏನಾದರೂ ಅಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಇದ್ದರೆ ತ್ವರಿತ ಪ್ರದರ್ಶನದಾದ ಗುಣದ್ವಾರ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲ ಹೊರಗಡೆಯವರ ಇಣಿಕು ನೋಟಗಳು ಅಸಹಜ ಸನ್ನಿಹಿತಗಳು, ಕೃತಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಹೆಚ್ಚಿಂದರೆ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಪ್ರವಚನಗಳು ಇಂತಹ ಚಿತ್ರಣಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು. ಇದುಕೊಂಡಿ ಭೂಹಿನ ಕೃಷಿಕರು, ಎರಡು ಕೊಂಡಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಒಂದು ಕೊಂಡಿ ಅಸಂಘಟಿತ ಉದ್ಯೋಗದ ಅರೆಹೊಟ್ಟಿ ನೌಕರರು ಮತ್ತು ಎರಡು ಕೊಂಡಿ ಸಂಬಳದಾರ ಕಾರ್ಯಕರು ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಮಗ್ರಿ ನಿಜ ಜಗತ್ತು ಸ್ವಾಷಾಖ್ಯತ್ವಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದೃಷ್ಟಿ ಪರಿಧಿಯ ಹೊರಗೇ ಇದೆ. ಇವರೆಲ್ಲರ ಕನಸು ಕಾರ್ಯಕರಗಳು, ನಿರಂತರ ಹೊರಾಟಿದ ಸಜೀವ ಜಟಿಲತೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಕೂಡ ತಲೆಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಬರಹಗಾರರು ಲೇತಾಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದಾಗಲೀ ಮುಷ್ಣರಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಚಾರಾತ್ಮಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಬರೆಯಬೇಕೆಂದಾಗಲೀ ನಮ್ಮ ಸಲಹೆಯಲ್ಲ. ಅಂತಹುದನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ದೂರೂ ಅಣ್ಣ. ಯಾನಿಫಾರಂಥರಿಸಿ ಕವಾಯತು ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರತಿಬಧ ಕಲಾವಿದರು, ಪಂಚವಾಷಿಯ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾಕಿ ಕೊಂಡು ಬರೆಯುವವರು ಇಂತಹವರ ಸ್ಪಷ್ಟಕ್ಕಿರುವುದು ಅಪಾಯ, ಬೆಲೆ ಎರಡನ್ನೂ ನಾವು ಬಲ್ಲಿವು. ದುಡಿಮೆಗಾರರ ವರ್ಗ ಹಾಗೂ ಧೀಮುಂತರ ಇವರಿಬ್ಬರೂ

ಪರಸ್ಪರ ಜಗತ್ತಿನ ದರ್ಶನ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಅಷ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಭಾವಾರ್ಥ. ಅಂತಹ ದರ್ಶನವಾದುದಾದರೆ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಣಿನ ವಾಸನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ತಂಗಳೂ ಟಿಡ ವಾಸನೆ, ಸ್ವಾನರಿನ ತಣ್ಣನೆ ಸ್ವರ್ಥ, ಕಾರ್ಮಿಕನೆಯ ಖಾರವಾದ ಗ್ರಾಮ್ಯ, ಕಿವಿಗಡರುವ ಯಂತ್ರದ ಕರ್ಕರ ಏಕತಾನೆ, ಆಧುನಿಕ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸತ್ಯಯುಕ್ತವಾದ ಬೆರಕೆ ಭಾಷೆ, ನಿರಂತರವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಹೋಸ ಹೋಸ ಮುಖಗಳು ಈ ಎಲ್ಲವೂ ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುತ್ತವೆ. ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಲೇರಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ವರುಷ ವರುಷವೂ ಅಂತರ್ ಜಾತಿ ಅಂತರ ಮತ್ತೀಯ ವಿವಾಹವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೂ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕನೆಗಳ ಕಲಾವಿಲಾಸಿ ಸಂಘದವರಿಗೆ ಆಡಲು , 'ದೇವದಾಸಿ' ನಾಟಕಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದುಡಿನೇಗಾರರೂ ಬರಹಗಾರರೂ ವರ್ಗದಿಂದ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಜಾತೀಯ ಆಡ್ಡಗೋಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಬೇರೆಟ್ಟಿರುವುದು ಈ ನೇರ ಕರ್ತೋರಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಗೆ ಕಾರಣವೇನು? ನಮ್ಮವರೇ ಆದ ಸ್ವೀನ್ ಬೆಕ್ಕಾ, ಅಪ್ಪನ್ ಸಿಂಕ್ಲೇರ್, ಜಾಕ್ ಲಂಡನ್ ಎಂದು ಉದಯಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಚೆಳುವಳಿ ಹಾಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು :

ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯು ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವೇ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಚೆಳುವಳಿಗೂ ಇರುವ ದೂರ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ನೂರಾರು ಮಂದಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾಸ್ತಿಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾತ್ರ ಬೋನ್ಸಾ ಕರ್ಮಿಷನ್ಸ್ ನಂತಹ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಮಂಡಿಯು ಸಮಕ್ಕಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ನೀಡಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕ ಚೆಳುವಳಿಗೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಮಂದಿಗೂ ನಡುವೆ ಇರಬೇಕಾದ ಸ್ವಜನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೂ ಸಂಶೋಧಕರೂ ಕೃಗೀತಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನ್ವೇಷಣೆ ವಿವರಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೊಂದು ಕೆಲವು ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಸತಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತ ಇತ್ತೀಚೆಗಿನ ಸರ್ವವರದಿ ಎಂದರೆ ನಲವತ್ತ್ಯಾದು ವರುಷ ಹಿಂದಿನದು. ಆದರೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಟನೆಗಳು ದಿನವಹು ಉಪಯೋಗಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಬರುವ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ವಿವರ ಇದು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದವರು ನಡೆಸುವ ಅಧ್ಯಯನ ಅನ್ವೇಷಣೆ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಚೆಳುವಳಿಯ ಅಗಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅರಿತು ಆಯ್ದು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅಧ್ಯಯನದ ವರದಿಗಳಿಂದ ಚೆಳುವಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಚೆಳುವಳಿಯ ಆಳವಾದ ಅನುಭವ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಮಂತ್ರಾದ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ತಲಪುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಈ

ಎರಡೂ ಕ್ಕೆತ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತ ರಾಗಿರತಕ್ಕೆ ನಡುವೆ ಸಂಪರ್ಕ ವಿನಿಮಯ ಏಷ ಟ್ಟುರೂ ಇಬ್ಬರ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಆಖಾಮ ಬಂದಿತು.

ಜೀದೋಗೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ :

ಇಂದು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ತಾಳಮೇಳವಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಳಿಕಾಲರ್ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ತಯಾರಿ ಮಾತ್ರ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಮುಕಾಲೆ ಸಾಹೇಬ ನೀಡಿದಗುರಿ. ಇಂದು ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನೀಲಿಕಾಲರ್ ಉದ್ಯೋಗಗಳು. ಇಪ್ಪತ್ತ್ವದು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸಾದ ಯಾವ ಯುವಕನೂ ಗುಮಾಸ್ತಗಿರಿ ಬಿಟ್ಟು ಫಿಟ್ಟರ್ ಆಗ ಬಯಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಅದೇ ಯುವಕ ಆಧುನಿಕ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಿಂದರಲ್ಲಿ ಫಿಟ್ಟರ್ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವಂತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಗುಮಾಸ್ತನಾಗಲು ಹಿಂಜರಿಯಾತ್ತಾನೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ 500ರಿಂದ 600ರೂ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುವ ಒಮ್ಮೆಗೆ 16, 20, 24 ವಿದ್ಯುತ್ ಮಗ್ಗಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ನೀಕಾರರೂ 500ರಿಂದ 600ರೂ ಪಡೆಯುವ ಫಿಟ್ಟರ್ ಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಗುಮಾಸ್ತನ ಮತ್ತು ಗುಡಿಸುವವನ ಸಂಬಳ ಅರ್ಥಂತ ಸಮಾಖ್ಯಾನದಿಂದಿರುತ್ತಾನೆ. ಇಪ್ಪತ್ತ್ವದು ವರುಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಗುಮಾಸ್ತನ ಪಾರಂಭಿಕ ಸಂಬಳ ಕುಶಲ ಕೆಲಸಗಾರನ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಹಿಂದಿತ್ತು. ಇಂದು ಈ ಪಕ್ಕೆ ಎರಡೂ ಸಂಬಳಗಳೂ ಸಮ ಸಮವಾಗಿವೆ. ಕೆಲಸ್ತೋಮ್ಮೆ ಕುಶಲಗಾರನ ಸಂಬಳ ಮುಂದಿದೆ. ಇಂದು ಕೆಲವಾದರೂ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಸ್ವಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿಲಿವೆ. ಅವಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡ ಕಳ್ಳೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರೈಪ್ ಟ್ರೈಪ್ರ್, ಕಾಂಪ್ಲೇಟ್ ವಿಂಟರ್, ಪ್ರಾಂಕಿಂಗ್, ಹಾಲರಿತ್, ಟೆಲಿಫೋನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಫೇಂಡ್, ಡೂಪ್ಲಿಕೇಟರ್ ಮುಂತಾದ ಯಂತ್ರಗಳು ಮನೆಮಾಡಿವೆ. ಯುವಕರಂತೆ ಯುವತಿಯರೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸೇರಲೇ ಬೇಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಥ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು. ಈ ಮಾರ್ಪಾಟಿಗಳು ನಮ್ಮ ಮಾಲ್ಯಗಳನ್ನು ತುಂಬಾ ಬದಲಾಯಿಸಿವೆ. ಮಾಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವರೂಪನಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಿಗಳಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಂತೆ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿನ ಪೂಜಾರಿಗೆ, ನೋಚಿಗೆ ನೀಡುವ ಸಂಬಳ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಐವತ್ತು ವರುಷಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಮಾಜ ಇದನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹೌಹಾರಿ ಬೀಳುತ್ತಿತ್ತು. ಯುವಕರು ಪೆನ್ನ ಹಿಡಿಯುವುದು, ಯುವತಿಯರು ತೊಟ್ಟಿಲು ತೊಗುವುದು ಅರ್ಥಂತ ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಮಾಲ್ಯಗಳು ಎಂಬ ಕಾಲ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಸ್ವಾನರ್ ಹಿಡಿಯುವ ಕಾಲ ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಲೆಹಾಕುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಾರ್ಪಾಟಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪಾಠಕ್ರಮದ ವಿಷಯ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನವಜೀವನ ನವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ

ಯುವಕ ಯುವತಿಯರು ಎದುರಿಸುವ ನೌಕರಿ, ಮದುವೆ, ಮನೆವಾರ್ತೆ, ಮಕ್ಕಳು ಈ ಎಲ್ಲನೂ ಆಧುನಿಕ ಜಗತ್ತಿನವು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಚಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ತಲೆ ಮಾರಿನ ಹಿರಿಯಿಗೂ ಇಲ್ಲ, ಶಾಲೆಯ ಮಾಸ್ತರಿಗೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಗಂಧ ಗಾಳಿ ಪರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಪರ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳೇ ವೈಭವ, ದಂತಕಥಿ, ಹಳಸಲು ಮಾಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ತಲೆಗೆ ತುಂಬಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಾಳುವೆ, ಚೈದ್ಯೋಗಿಕ ಕುಶಲತೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸುವ ಆಧುನಿಕ ಬದುಕಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಮಾಜಿಕವನ್ನು ನೀಡುವ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕ್ರಮ ರೂಪಗೊಳ್ಳುವುದು ಯಾವಾಗ? ಇವತ್ತು ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ, ಹುಡುಗನನ್ನು ನೀಲಿದ ಮೇಲೆ ನಡೆಯಲು ಕಲಿಸಿ ನೀರಿಗೆ ನೂಕಿದಂತಹುದು.

ಉದ್ಯೋಗ ಬಾಂಧವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆ :

ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಎಂಬುದು ಉದ್ಯೋಗ ಬಾಂಧವ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಒಂದು ಉಪಭಾಗ. ಕಾರ್ಯಕರು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತಗಾರರು, ಆಡಳಿತಗಾರರು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಕರು, ಈ ಎರಡಿರಡು ಧ್ರುವಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಂಪರ್ಕಮಾರ್ಗಗಳು, ಈ ಸಂಪರ್ಕ ಶ್ರೀಕೃಣದ ಶ್ರೀಭುಜಗಳು. ಈ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾರ್ದ್ಯಮಾರ್ಗ ಮುಖಾಂತರ ಸದಾ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ ಮಾಹಿತಿ ಆದೇಶ ವದಂತಿಗಳು ನಿರ್ವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಜಟಿಲವಾದುವು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪಂಡಿತರು ವಿದ್ವತ್ತಾ ಪ್ರಾಣವಾದ ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳು ತುಂಬಿದ ಚರ್ಚೆ, ಬಾಯಿತುಂಬಾ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರೆ ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಬಹುಭಾಗ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎತ್ತಲಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಜಂಜಡಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಅನುಭವದ ಬೀಳಕಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತ ಗಿಳಿಪಾಠ. ಆಶ್ವಯದ ಅಂಶವೆಂದರೆ. ಈ ಸಂಪರ್ಕದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆ ಹಂಟ್ಯಾಹಾಕಿರುವ ನಿಶ್ಚಯ ಜಂಜಡವನ್ನು ತುರಿತು ಚರ್ಚಾರ ಕೂಡ ನಮ್ಮಪಂಡಿತರು ಎತ್ತದಿರುವುದು. ಪರಿಣತರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಎಮ್ಮೆ ದೂರ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಕಾಶಾರ್ಥನೆಯ ಒಳಗಡೆ ಇರುವ ಯಂತ್ರ ಪರಿಕರ ಬಿಡಿಭಾಗ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಈ ಎಲ್ಲದರ ನಾಮಾಂಕಿತಗಳೂ ವಿದೇಶದಿಂದ, ಅಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಂದ ಬಂದಂಥವು. ಕಾಶಾರ್ಥನೆಯ ಒಳಗಡೆಯ ವ್ಯವಹಾರದ ಅಧಿಕೃತ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾರ್ದ್ಯಮಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ . ಅದರೆ ಒಂದುಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲ ಆಡಳಿತವರ್ಗ, ಮೇಲ್ಪ್ರಾಚಾರಕರು; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾರದ ಅದರೆ ಕುಶಲತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೇಶದವರಿಗೂ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಕರು, ನಡುವೆ ನಿರ್ಂತರ ವ್ಯವಹಾರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬೆರಿತ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನೆನ್ನೊಂದು ತಿಳಿದು ಭಾರತೀಯ

ಭಾಷೆಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿದು ಈ ಎರಡರ ನಡುವೆ ನಿರಂತರ ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೆಲಸ ಸಾಗಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಪೂರ್ಣ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡ್ಯಾಮದ ಶ್ರಿಭುಜಗಳ ಮುಖಾಂಶರ ಸುದ್ದಿ, ಮಾಹಿತಿ, ವಿಚಾರ, ಆದೇಶ, ವದ್ದಾತಿ ಹರಿಯುವಾಗ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಾಶಾಫನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಬಗೆಯ ಭಾಷೆ ಸ್ವಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕುತ್ತಾಹಲದ ಅಂಶವೇಂದರೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಗ್ರಾಮ್ಯ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ-ಹಿಂದಿ ಅಲ್ಲ-ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಡವನ ದುಡಿವವನ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ: ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಲ್ಲಿದನ, ಆಡಳಿತಗಾರನ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕಾಶಾಫನೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಈ ಹೊಸ ಭಾಷೆಯ ಹಲವು ಮುಖಗಳ ಬಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಅಗತ್ಯ. ಭಾಷೆಯರೂಪಾಂತರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು, ಅಥವ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡ್ಯಾಮದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ— ಈ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿ, ಆದೇಶ, ಮಾಹಿತಿ, ವದ್ದಂತಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಹರಿಯುವಾಗ ಭಾಷೆಯ ಭೇದದಿಂದ ಆಗತ್ಯಕ್ಕ ವಿಕಾರಗಳು ಹಾಗೂ ಉದ್ಯೋಗ ಬಾಂಧವ್ಯ ಹವಗೆದುವಲ್ಲಿ ಅಥವ ಹದವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪಾತ್ರ— ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಎಷ್ಟೂ ಒಂದು ಹುಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯ ಚಾರ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷೆಯ ಜಂಟಡದ್ದು ನೇರ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಲಿಖಿತ ಆಜ್ಞೆ ಆದೇಶ ಒಪ್ಪಂದಗಳು ಸ್ವಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಖಿಲವಾಗಿ ಹೊದಲು ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ತಲೆದೊರಿದಾಗ ನೋನವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಸಾರ್ಥಕ ಚರ್ಚೆಗೆ ಪರಿಣತರ ದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಾಗಬೇಕು.

ಲುಡ್‌ವಾದ, ಫೇರಾವ್ ಹಾಗೂ ಅಪ್ರಾಗ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ :

ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಕೆಳಗೆ ಫೇರಾವನ್ನು ಕುರಿತು ಭಾರಿ ಕೋರಾಜಲನೆದ್ದಿತ್ತು. ಒಂದು ಹ್ಯೋಕೋರ್ಟು ಈ ಬಗೆ ಒಂದು ವಿದ್ವತ್ತಾ ಪ್ರಣಾಲೆ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಿತು. ಇದೆಲ್ಲ ಸರಿಯೇ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ತಿಳಿನ್ನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಭಾರತದ, ತಾಳ್ಳಿಗೆ ಹೆಸರಾದ ಜನರು ತೋರಿದಾಗ ಕೋರಾಜಲಕ್ಕೆ ಬದಲು ಅಥವಾ ಕೋರಾಹಲದ ಜತಿಗಾದರೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯ.

ಬ್ರಿಟನ್ ದೇಶದ ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ - ಅಂದರೆ ಓದ್ಯೋಗಿಕರಣದ ಬಾಲಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ - ತಾನೇ ತಾನಾಗಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿದೆ ಲುಡ್‌ವಾದದ ಸ್ನೇಹಿಟೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಉಗ್ರವಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಸಲಾಯಿತು. ನಮಗೆ ಇಂದು ಹಿನ್ನೋಟಿದ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಆ ಚೆಳುವಳಿಯನ್ನು ಭಾವಾವೇಗವಿಲ್ಲದೆ ಚರ್ಚೆಸಬಹುದು. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ 18ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಕಳಿದ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದವರಿಗೆ ಓದ್ಯೋಗಿಕ ಕಾರಂತಿ

ಸ್ವೀಮ್‌ರೋಲರಿನಂತೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಗ್ರಾಮಜೀವನವನ್ನು ಸೇಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತೀತ್ತು. ಅದರ ಫಲವಾಗಿ ಹೊಲ ಮನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬಡರ್ಪೈತ ತನ್ನ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾದ ಗ್ರಾಮವಾತಾವರಣ ಬಿಟ್ಟು ನಗರದ ಹೊಲಸುಗೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತ ನರಕ ಸಮಾನವಾದ ಕಾಶಾರ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ 14-15 ಫೌಂಟಿಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರಾಣಿಯಂತೆ ದುಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ದಿನಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯು ನಿರ್ದಿ ವಾಷಿಂಕ ರಜೆ, ಸುರಕ್ಷೆ ನಿಯಮಗಳು, ಓವರ್‌ಟ್ರೈನ್‌, ಅಪಫೋತ ಪರಿಹಾರ, ಸಮಾನ ಕೆಲವಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ವೇತನ ಇವೇ ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ನಿಯಮಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. 8-9 ವರುಷದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನಿರ್ದಯರಾಗಿ ದುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೇಲೆ ಹತ್ತಿ ಚಿನುಣಿ ಶುಷ್ಣಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ನಿಬಂಧಿಸಲು ಅವರನ್ನು ಏಣಿಯಮೇಲೆ ದೂಡಿ ಕೇಳಿ ನಿಂದ ಹೊಗೆ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವೇ ಮೈ ಅವರನ್ನು ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಸರಪಳಿ ಬಿಗಿದು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊಗದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಲ್‌ಮೇಂಟ್‌ಗಳ ತವರು ಮನೆ ಎನಿಸಿದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 150-200 ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿರುದ್ಧ ಇಂಥಹ ಅಮಾನುವ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಇಂದು ಸರಬುವುದು ಕಷ್ಟ. ಆದರೂ ಇದು ಅಂದಿನ ಸ್ಥಿತಿ. ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಗೆ ಯಾವ ದಾರಿಯೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವನನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಸಂಘರ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಾಯಕು ಸಾರ್ಥಕ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಲಿಕರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ನಡುವೆ ತಕ್ಕಿಡಿಯನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ಹಿಡಿಯುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕಲ್ಪನೆ ದೂರವಿತ್ತು. ಇಂಥಹ ಹತ್ತಾಶೇಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಸಹನೀಯ ದುಸ್ತಿಯ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೋಸಿ ಹೊದೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಡೆಯಹತ್ತಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಲುಡ್ಡೆಟ್‌ ಚಳುವಳಿ ಎಂದು ಹೇಳರು. ಆತನ ಕಾಲದ ಸಜ್ಜನರು ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಉಗ್ರವಾಗಿ ಖಂಡಿಸಿದರು.

ಇವತ್ತು ಫೈರಾವನ್‌ನೂ ಕೂಡ ಅಂತಹದೇ ಭಾಷಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಫೈರಾವಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಚಾಲಕ ಶಕ್ತಿ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವೇಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನು, ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕಾಲಯ ನಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಕಾರಣವಾಗಿಯೋ ಸರ್ಕಾರಣವಾಗಿಯೋ ಡಿಸ್‌ನೀಸ್ ಆದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಈಡೀರದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಫೀರಿ, ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕಾಲಯ, ಹೈಕೋರ್ಟ್‌, ಸುಪಿರಿಮ್ ಕೋರ್ಟ್‌ ಈಡೀ ಸೋವಾನಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ತೀವ್ರಾನ ತಲುಪಲು ನಾಲ್ಕಾರು ವರ್ಷ ಹತ್ತಾರು ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿ ತಗಲುತ್ತದೆ. ಬಹುತೇಕ ಸಂಘಗಳ ಸದಸ್ಯ ಬಲ 400-500 ಇರುವ, ಅವರ ವಾಷಿಂಕ ಆದಾಯ ಒಂದೆರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಇರುವ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನೂನಿನ ಉತ್ತರವಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೇಸತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ‘ಹೊದು’

ಅಥವಾ ‘ಇಲ್ಲ’ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಇಷ್ಟು ವೆಚ್ಚೆ ಹೇಗೆ ಅಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆ. ಕಾನೂನಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಖಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಸರಳವಾದ ನೇರವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ನಿರಾಕರಿಸಲು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಕುಶಾಗ್ರಮತಿಯಿಂದ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ತಕ್ಷಿಸುವ ವಕೀಲರು ಇಡೀ ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಗೋರಿತೋಽಧುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಒಂದು ಕತ್ತೆ ಎಂಬ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಮಾಲೀಕರು ಇದನ್ನು ರಾಜುವಾತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉತ್ಸುಟಿ ಹತಾಶೆ ಫೇರಾವೋ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯ ಕಾರಣ, ಹಿನ್ನೆಲೆ; ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ನಿರ್ವಾಫವಕರು ಫೇರಾವೋನನ್ನು ಖಂಡತುಂಡವಾಗಿ ಖಾಡಿಸುವಾಗ, ತಮ್ಮ ಕಪಟತನೆದ ರುಜುವಾತು ನೀಡುವರು.

ಬಳಕೆಗಾರ ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರ

ಟೆಡ್ಮೋರಿಕರಣ ವಿಸ್ತೃತಿರುವ ಅದರ ಜಡಿಗೆ ಉಮ್ಮೆಗಳ ಸರ್ಕಾರಿಕರಣ ವಿಸ್ತೃತಿರುವ ಈ ಸನ್ನಿಹಿತದಲ್ಲಿ ಟೆಡ್ಮೋರಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕರ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆದಾರರ ಪರಸ್ಪರ ಭಾಂಧನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕರೂ ಬಳಕೆಗಾರರು, ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಬಳಕೆಗಾರರೂ ಕಾರ್ಯಕರಲ್ಲ. ಬಳಕೆಗಾರರು ಬರಬರುತ್ತ ತಾವು ಕೊಳ್ಳುವ ಸರಕುಗಳ ಗುಣದ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬಾ ಜಾಗ್ರತ್ರಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗುಣಗಾರಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಶುಭನೂಚನೆ. ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರೇಸ್‌ರೋಟ್ ಮಾಡುವ ಖಾಸಗಿ ಬಂಡವಾಳಗಾರರು ಸರಕು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಅಳಿವಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಸರಕು ಸೇವೆಗಳ ಗುಣಸ್ಥಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ‘ಏಕೆಂದರೆ, ಆವರ ಪ್ರೈಸಿ ಹೆಳವರು ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದ ದಿವಾಳಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ’ ಆದರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯ ವಿಸ್ತೃತಿರು, ಕೆಲವು ದಿಶೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಮಗಳು ಸರ್ವಸ್ವಾಮ್ಯ ಪಡೆಯುತ್ತ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಏನು? ಇದು ಕಡೆಗಣಿಸುವಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆ ಎಂದರೆ ಅಡ್ಡಾದಿದ್ದಿ ಸರಕು, ಅಸಂಖ್ಯೆಯ ಸೇವೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಮೂಡಬಾರದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಆದು ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಕ್ಕೂ ಅಪಾಯಾತಿ ತರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥಾ ಕಾರ್ಯಾನ್ವಯಗಳು ಸೇವಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ನೇರಿಸುವಾಗ, ಈ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಮೇಲು ವರ್ಗದ ಸಜ್ಜನರೂ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಲಂಕಾರದ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೂರಕ್ಕೆ 90 ಜನ ಬಳಕೆದಾರರು ಬಡವರು, ಗೃಹಿಣಿಯರು, ದಿನಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವೆಗಳ ಗುಣ, ಧಾರಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜೀವಂತ ಕಾಳಜಿ ಇರುವಂಥವರು. ಅವರಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಬಣ್ಣದ ಬೆಡಗಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಾರಿಸಬೇಕು.

ಅನೆಲು ಬಳಕೆದಾರರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಿದರೂ ಸರಿಯೇ. ಅಂತೆಯೇ ಬಳಕೆದಾರರ ಜತಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕರ ಒಂದು ಅಥವಾ ಸಾಧಾರಣ ಸೌಖರ್ಯವನ್ನೂ, ಸಮಾಲೋಚನೆಯನ್ನೂ ಏರ್ಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಂದಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹಕರ ಪರವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೌಕರಷಾಹರನ್ನೂ ನೇಮಿಸಾತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಉತ್ಸಾಹನೆಯ ಅಥವಾ ಸೇವೆಯ ಮುಖಗಳಾಗಲೀ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ವಾಗಿಗಳಾಗಲೀ ತಿಳಿಯದು. ತಿಳಿದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಕರೊಡನೆ ಸಮಾಲೋಚಿಸಿ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ನಿರಾರಿಸಬಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನೇರವಾಗಿ ಅಂತಹ ಸಮಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹನೆ, ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವೆಗಳ ಗುಣ, ಪಾಲನೆ, ಸುಧಾರಣೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕರನ್ನು ಏಕ ನೇಮಿಸಬಾರದು? ಅಧಾರತ ಸರಕು ಸೇವೆಗಳ ಗುಣಪಾಲನೆ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾರ್ಯಕರ ಬಳಕೆಗಾರರ ಜಂಟಿ ಮಂಡಳಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಅಧಿಕಾರ, ಸವಲತ್ತು ನೀಡಿ ನೋಡಬಾರದೇಕೆ? ಇವಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಬೆಡಗಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೂ ಇಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಮಿತಿ ಮಂಡಳಿಗಳಿಂದ ವಿದಾಯ ಹೇಳಬಾರದೇಕೆ?